

دیپلماسی گردشگری و بهره‌گیری از «توریسم سیاسی» برای کاهش تنش با کشورها

ایمان محسنی‌نیا

دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی گردشگری دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار، گرمسار، ایران
mohseniniaiman@gmail.com

چکیده

در سال‌های اخیر مفهوم دیپلماسی عمومی مورد توجه بسیاری از کشورها و از جمله جمهوری اسلامی ایران بوده و در این راستا نهادهای خاصی هم در داخل ساختار وزارت خارجه تعبیه شده است. هدف دیپلماسی عمومی تقویت آن چیزی است که قدرت نرم یا هوشمند کشورها نامیده شده است. به زبان ساده، دیپلماسی عمومی می‌کوشد تصویر یک کشور را در نظام بین‌الملل بهبود بخشد. امروزه بازار نفت و بسیاری از کالاهای دیگر که به عنوان منبع درآمد برخی از کشورها محسوب می‌شود، می‌تواند به وسیله قدرت‌های ذی‌نفع و رقیب دچار تلاطم یا افت و خیز شود. (نظیر اتفاقات اخیر در خاور میانه) اما سرمایه‌گذاری اندک در گردشگری نسبت به دیگر صنایع می‌تواند تغییرهای بسیار مثبتی را به همراه داشته باشد. اطلاعات موردنیاز در این تحقیق با استفاده از روش کتابخانه‌ای و اسنادی جمع‌آوری شده است. به این ترتیب که با مطالعه و بررسی کتب، مقالات و مجلات علمی پژوهشی به گردآوری درباره موضوع این پژوهش پرداخته شده است. بررسی تجربیات برخی کشورهای منطقه و جهان و همچنین نتایج این تحقیق نشان داد در صورت اتخاذ رویکردی غیرمنفعله و همراه با جهان و نیز استفاده بهینه از تلفیق سیاست و گردشگری که از آن به عنوان توریسم سیاسی نیز یاد می‌شود می‌تواند ضمن کاهش تنش با سایر کشورها، به عنوان ابزاری در جهت ورود و تشویق هرچه بیشتر گردشگران به ایران مورد استفاده قرار گیرد.

واژگان کلیدی: دیپلماسی، گردشگری، توریسم سیاسی

۱- مقدمه

به اعتقاد بسیاری از کارشناسان موفقیت یا شکست صنعت جهانگردی در هر کشور به طور مستقیم به اعمال سیاست‌های حمایتی دولت باز می‌گردد به نحوی که هر چه چتر حمایتی دولت نسبت به گردشگری گسترده‌تر باشد، شکوفایی این بخش هم بیشتر خواهد شد (باصری، ۱۳۸۷). امروزه بازار نفت و بسیاری از کالاهای دیگر که به عنوان منبع درآمد برخی از کشورها محسوب می‌شود، می‌تواند به وسیله قدرت‌های ذی‌نفع و رقیب دچار تلاطم یا افت و خیز شود. (نظیر اتفاقات اخیر در خاور میانه) اما سرمایه‌گذاری اندک در گردشگری نسبت به دیگر صنایع می‌تواند تغییرهای بسیار مثبتی را به همراه داشته باشد. از سوی دیگر تأثیرگذاری که گردشگری در اقتصاد کشورها دارد موجب شده تا گردشگری به عنوان یکی از موضوع‌های گفت‌وگو بین هیأت‌های بلندپایه خارجی به شمار آید. به عبارت دیگر «دیپلماسی بر پایه گردشگری» شکل گرفته و از این رو موفق شده به تدریج جای خود را در معاهدات و قراردادهای بین‌المللی باز کند. با توجه به اینکه راه گردشگران برای ورود به کشور از سفارتخانه‌ها می‌گذرد و دولت هم به سفیرانش به عنوان بلندپایه‌ترین نمایندگان خود اختیارات زیادی اعطا کرده و آنها به طور مستقیم و غیر مستقیم نقش بارزی را در پذیرش گردشگران ایفا می‌کنند، لذا سفیران ایران با اعمال دیپلماسی خاص و با رعایت تمامی جوانب و مسائل داخلی و